

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Francfort, André Wechel, 1581](#)[Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre I](#)[Item Mythologia, Francfort, 1581 - I, 12 : De sacrificiis inferorum](#)

Mythologia, Francfort, 1581 - I, 12 : De sacrificiis inferorum

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre I

Ce document est une version augmentée de :
[Mythologia, Venise, 1567 - I, 12 : De sacrificiis inferorum](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre I

[Mythologie, Paris, 1627 - I, 12 : Des sacrifices des Dieux Infernaux](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre I

[Mythologie, Lyon, 1612 - I, 12 : Des sacrifices des Dieux infernaux](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice [Équipe Mythologia](#)
Mentions légales

- Fiche : [Projet Mythologia](#) (CRIMEL, URCA ; IUF) ; [projet EMAN](#), Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : [Münchener DigitalisierungsZentrum](#) (MDZ).

Présentation du document

Publication [Francfort, André Wechel, 1581](#)
Exemplaire [Regensburg \(Allemagne\), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307](#)
Formatin-8
langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 40-44

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

etiam flumium & patriorum Deorum ac heroum, si qui per flumen nauigarent (nam mos fuit antiqui, ut Diis eorum locorum ad quæ nuper accedebant, sacrificarent antequam de nauis exirent, ut ii benigni ac fauisti exciperent accedentes) idem ritus seruabatur, cum uina in flumines effunderentur cum precibus, ut ait Apollon. in lib. a.

ἀντὶς δ' Ἀπολλῶνι χρονοῖο ποταμόνδ' ἐν πείθεσσι
 εἰνὸν ἀπαρταίσις μάλιστα χεῖρ' ἔλαβες
 γαίη τ' ἐπαιτάς τε θεοῖσ', ἔφυχες τε καμόντων
 ἥρωσιν γουνοῖσσι δ' ἀπὸ μῆλας εἶναι ἀρωγὰς
 ἐμνῆσσι.

*Ipse merum è cyatho lib. amen fudit, et auro,
 Aë ferat dei liquidum in fluminum: sic inde precatur
 Tellurem, in argeteiq; Deos, antra aiq; sepulcorum
 Heroum placidi ut uentiant, facilesque profectis.*

Nymphæ item cum aquarum Deæ esse putarētur, crassiora quædam & ipse sacrificia requirebant: quibus mel & lac offerrebat, & mulsum, ac nunc de factis inferorum.

De sacrificiis inferorum. CAP. XII.

SACRIFICIA illa quæ Diis inferis fiebant, non solo tempore, sed etiam colore victimarum & ritu plurimum differabant: nam, ut diximus, hæc sacrificia non nisi per noctem fieri consueuerunt, ut ait Virg. lib. 6.

Tum Regi Stygio nocturna inchoat arat.

quod autem nigre victimæ Diis inferis immolarentur, testatur ita idem poeta;

huc casta Sibylla

Nigrarum pascidum multo te sanguine ducet,

ut autem victimæ quæ superis mactabantur, cum iugularentur, cogebantur iugulum superius uertere: ita quæ mactabantur inferis, caput ad terram depressum tenebant: ut ait Cleon in primo Argonauticorū: & Myrtilus in secundo rerum Lesbicarum his uerbis: ἠὲ δ' αἰνεῖ ἱερεῖς τὰ ὑπομα τῶν ἁγίων ἐκείνῃ ἐπαχέματα ἐν τῇ γῆ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς: εὐπο γὰρ οὐροισι τῶν ὑποχαιτίσσι. τοῖς δὲ οὐρατίσσι ἄνω ἀναστέφουσι τῶν ἱερέων τῶν τρεῖς χεῖρας σφάζοντις. consueuerunt sacerdotes uictimas quæ mactantur inferis, humi capita incidere: sic enim subterraneis sacrificant. At celestibus immolantes col-

La sursum

La sursum conuercentes iugulant. in horum igitur Deorum sacrificiis victimæ in effossas foueas iugulabantur, vt est in lib.

3. Apollon.

*παχίον δ' ἄρ' ἐκτα πίδακι πέτρῳ ὀρέγας
τῆσσι χέρας, ἵα δ' ἀπὸ τῶνταυ λαιμῶν.*

*Inde in planitie foueam defecit in Sclenam,
Atque agni iugulum ferro cultroq; cecidit.*

Sic etiam Ouid. lib. 7. Metamorph.

*Aur procul egest a scribis tellure duabus
Sacra facit, cultrosq; in guttura Velleris atris
Conicit, et patulas perfudit sanguine fossas.*

Cum iugulassent in foueam, vinum deinde cum precibus in sanguinem effundebant: quare ita inquit idem:

*Tum super iuergens liquida carchesia Bacchi,
Aliceraq; iuergens tepida carchesia laticis,
Verba spumal fundit.*

Lucianus tamen in Necyomantia videtur existimasse sanguine tantum conspergi foueas, at non eo totum infundi. Colligebatur aliquando sanguis etiam victimarum iugularum in his sacrificiis, non autem in foueas effluebat, vt est apud Virg. lib. 6.

*Supponunt alii cultros, tepidumq; cruorem
Suscipiunt pateri: ipse atris Velleris agnam
AEneas matri Eumenidum, magnaq; feroti
Euse ferit sterilemq; tibi Proserpina Vaccam.*

Cum verò sacra fierent Plutoni inferorum Regi, isque mens diuina putaretur quæ in vniuersam terræ molem esset diffusa, omniaque gubernando penetraret, sicut Oceanus per mare penetrare creditus est: eius sacra non profus abhorrabant a superiorum sacrificiis: quare addebat ignis huius sacris, & illi delectæ cæsarum victimarum partes imponebantur comburendæ, vt patet ex eodem:

*Tum Regi Sægis nocturnas inchoat aras:
Et solida imponit taurorum viscera flammis,
Pinguis superq; oleum fundens fumantibus extis.*

Nam oleum pro vino sacrificiis Plutonis adhibebatur. omnino verò Diis illis qui erant benefici, & albæ victimæ, & placidæ mactabantur: at maleficis, ne nocerent, & nigre & ferociores putabantur conuenire: ea tamen lege seruata vt maribus maris at foeminis foeminæ victimæ caderentur, vinum pro cæsa

omnium prope Deonum sacris erat accommodatum, at non in sacris Cereris: nam in eius sacrificia vinum inferri non oportebat, ut testatur Plautus in Aulularia:

Cererin' mi Strabile his sunt facturi nuptias?

Qui? quia a temeti nihil allatum intelligo.

Venim qui ritus factorum singulis generibus demonum conveniant, & quæ victimæ singulis fuerint dicatæ, atque omnia prope quæ servabantur in his factis, non solum in legibus sacrificiorum fuerunt diligenter perscripta, sed etiam ex oraculi mandato ad vnguem servare cogebantur antiqui, quoniam omnium leges ita traduntur ab Apolline,

Ἐργάζιν φίλι τῆδε θεῶδεσσαν ἐς τριβὴν ἑλευῶν,
 μὴ ἐπιλήθεις τῶν μακάρων θυσιῶν ἐκρίζων,
 πῆ μὲν ἐπιχθονίαις, πῆ δ' ἑραϊαῖς, ποτὶ δ' αἰθέρη
 αὐτέϊεν βασιλεύσι, καὶ ἦρος ὕρον πόροιο,
 ἢ βαλακίαις καὶ ὑπεχθονίαισιν αἴταισι.
 πάντες γὰρ ἐδέχθησθε φουσῶας κροτώματι τῶδε
 ζῶας δ' αἶμα ἐκτελειούσασιν κροτάω μὲν
 αἰέτω, δὲ λυτὴ δὲ χαράσσει τε χορομὸν ἑμῶν.
 τῆς μὲν ἐπιχθονίαις, τῆς δ' ἑραϊαῖς θεοῖσι.
 φαιδρὰ μὲν ἑραϊαῖς, χροσίαι δ' ἐκαλήνησιν χοροῖσιν,
 τῶν χροσίων διάφρα τριχῆ θυσιῶν ἐκρίζων.
 κριτρίων κατὰ σπῆν, καὶ εἰς ἑσθέρων αἶμα ἑαλέ.
 καὶ μὲν κροτάωσιν αἰώνουσι τε δῶρα.
 ἔστι δ' ἀμφὶ γίαισιν ποτῶ μιν αἰετῶσιν.
 τοῖσιν δὲ φόνου πλήτας πάντα πυροπληθῆσιν ῥωμῶν,
 ἐν πυρὶ ἑαλέ δ' αἶμασιν εὐνοῶσιν ἑσθέρων ποταμῶν,
 καὶ μὲν κροτάωσιν ἐκτελειούσασιν ἑσθέρων ἑσθέρων,
 αἶμα μὲν τε λιβάνουσι καὶ ἐλοχότασιν ἐπίβασιν.
 εὐτὶ δ' ἐκτελειούσασιν ἑσθέρων γλαυκῆσιν αἶμα χροσίαις
 καὶ κροτάωσιν θυσιῶσιν τε, καὶ ἐκτελειούσασιν βαδύκωμασιν βαλακίαις
 ζῶας ἑσθέρων κροτάωσιν. τελευτούσασιν τὰ δὲ πάντα
 ἐς πλατῶν ἑσθέρων χοροῖσιν ἑσθέρων ἑραϊαῖσιν.
 ἀεραϊαῖσιν δ' ἑσθέρων καὶ αἰετῶσιν ἐκτελειούσασιν
 αἶμα μὲν ἐκτελειούσασιν κροτάωσιν ἀμφὶ θυλάσιν
 λιμῶσιν τε, τὰ δὲ γῆσιν ἐκτελειούσασιν ἐκτελειούσασιν.
 αἶμα μὲν ἑσθέρων ἑσθέρων, τὰ δὲ λιμῶσιν κροτάωσιν,
 αἶμα μὲν ἑσθέρων ἑσθέρων, τὰ δὲ λιμῶσιν κροτάωσιν,
 ἑσθέρων ἑσθέρων ἐκτελειούσασιν ἐκτελειούσασιν τῶσιν.

Ηαε

Hæc age qui nati Diurnum ingressus amice et
 Huius ster Vita, mandanda est hostia cunctis
 Mula a Deis seu qui terras, seu qui mare vastant,
 Aera seu qui habitant, latum seu qui aethera, seu qui
 Alta tenent cœli, seu qui infima regna barathri.
 Quæ quibus obseruanda modis sint singula dicam:
 Tu memori percepta animo mea dista teneto.
 Terna quidem diuis celestibus hostia, & ipsa
 Candida mandanda est, terna & terrestribus, atque
 Atra eadem, gaudent parò, & capiuntur aperta
 Cælestes aris, fœne, si cum numina contra
 Expiscant atro imbutas inferna cruore,
 Nec placeat, nisi qua terra mandetur humata
 Hostia, mel vero Nympha, atque liquentia Vina
 Offerri latantur, at ignem accendit aris,
 Qua circumuolat ant terram suis numina querunt,
 Imponique atrum corpus, cum iura simulq;
 Iuiciter salu fruges, & dulcia liba.
 Hæc facito. Seruon quibus est data cura profundi,
 His ipso semper fer sacra in litore totum
 Porrictoq; in fluctus animal, celestibus autem
 Extremas redides partes, atque igne cremabis.

Fuit autem illa causa cur Diis inferis sacrificarentur, quòd illi
 putabantur esse omnium malorum auctores, ut significauit So-
 phocles in Electra ita scribens:

κακὸν ἔλασ, μὲν δ' εἰς τὴν γῆν ποτὲ

τῶν τῶν ἀναμάρτητων κατὰ οὐρανόν.

Perdare pestime, è malis presentibus

Nunquam Des te liberent opto inferi.

His sacra fieri solebant ab iis qui ab aliquo morbo conualuis-
 sent, tanquã pepercissent, quod genus κατὰ πνοὴν, quasi iustra-
 tio nominabatur. Sola fuerunt Eumenidum sacrificia, quæ il-
 lum præcipuum ritum habuerunt, ut à tacitis sacerdotibus a-
 gerentur, qui Hesychide dicti fuerunt, ante quæ sacrificia He-
 rodotus Hesychio aries immolabatur ut testatur Polemo in iis quæ
 scripsit ad Eratosthenem, his verbis: τὸ δὲ τῶν γῆρας τῶν ἀνα-
 μάρτων, ἢ μετρίχων τῆς θυσίας ταύτης, ἀλλὰ μάλιστα ἐν νεοχρισ-
 τῶν ἐστὶν γῆρας ἐστὶν παρὰ τὰς εὐμαρτίας οὐδὲ, ἔτι πῶς ἐν ἡμετέροις ἔστι
 καὶ ἀποδοῦνται κατὰ τῆς θυσίας κριος ἢ οὐχὸς ἢ πῶς ἕτεροι.

τιῦτον εὐτὴν καλέντας διὰ γούτ' ἰουρκίας, αὐτὸ ἱερὲν ἔστι πορὰ
τὸ εὐδῶπον, ἕως τῶν ἰνέων πυλῶν. *At nobilioribus ad haec
sacrificia accedere nefas est: sed salus Hefychidus, quod ge-
nno est deabus seueru gratum, principatumque odinet in
illis sacrificiis. Solent immolare ante sacrificia arietem He-
sycho heroi sacrum, quem ita nominant boni omnium cau-
sa, cuius sacellum est iuxta Cydonium extra nouem portas.
Induebantur nigris vestibus Diis inferis sacrificantes nigro
hoc est nocturno tempore, vt patet ex his camminib. Apollonii
lib. 3. Argonaut.*

ἑπὶ αἰ δὲ πρῶτῳ κούροτροφον ἰγκαλίποσε,

πρῶτῳ νυκτιπόλον χροσίν, ἰνέροις ἐνασασσ,

λιγαιήνι νυκτίσῳ ἑρφαίσι φασίτασι.

Tunc aliam Brimo stans terque quaterque vocauit,

Brimo nocturnam, terrestrem, qua imperat Umbra,

Induta obscuram per noctem vestibus atris,

Maclabatur his ouis nigra praegrans, vt suo loco dicitur. neq;
vinum hanc deorum sacrificiis erat accommodatum, cum
Nephaliae dicerentur. at nunc de sacrificiis defunctorum dica-
mus.

De sacrificiis mortuorum. CAP. XIII.

NEQVE vetò Diis solùm qui res humanas gubernare pu-
tabantur sacrificia fiebant ab antiquis, sed etiam mor-
tuis, tanquam daemones quidam & ipsi existerent, sacra offe-
rebantur, siue cum quis ad inferos descendere putaretur, siue
cum anniuersariis solennitatibus, aut aliis de causis, ab inferis
euocarentur, his parentabant. Cum aliquis igitur propinquus
mortuus fuisset, mos fuit antiquorum vt capillos deciderent,
& lugerent in eius honorem qui mortuus esset, vt significauit
Hom. lib. 4. Odyss.

επιμαρτυρομαί γε μετ' οὐδὲν

κλαίειν ἔσσι θάνοντες ἑρσίν, καὶ πόντον ἰπείων,

τίτῳ τοῦ καὶ γέρας αὐτῷ εἰς νεκροῖς ἑρταίοι,

κείρα δ' αἰτὶ κόπον, καλὴ δ' ἔτι δ' αὖτις παρῶν.

Illum nec enim reprehendere fas est,

Qui fleat hunc, cuius seegerunt flamina parca.

Solus honor sequitur mortales ille misellos,

Et tondere comam, & lachrymas in funere spargi.

SICUT